

Valsts prezidenta Egila Levita uzruna Latvijas Okupācijas muzeja kompleksa atklāšanā

Publicēts: 13.08.2021.

Egils Levits

Godājamie klātesošie!

I

Mūsu dzīve nav iedomājama bez pagātnes klātbūtnes. Tā veido un ietekmē mūsu šodienas rīcību.

II

Tāpēc vēsture ikvienai valstij ir viena no tās leģitimitātes saknēm. Ja valsts ir demokrātiska un leģitīma, tad tai ir jāapzinās arī sava vēsture. Mūsdienu Latvijā vēsture diemžēl ilgstoši atradusies ārpus valstisko prioritāšu loka. Tomēr daudz ir paveikts, pateicoties atsevišķu cilvēku entuziasmam, latviešu nacionālajai stājai un pilsoniskajam patriotismam.

Arī Latvijas Okupācijas muzejs no sākta gala ir darbojies pielāgotās telpās, un tā pastāvēšanu vislielākajā mērā ilgstoši nodrošināja trimdas latviešu ziedojumi, par ko esam un vienmēr būsīm pateicīgi.

III

Taču situācija ir mainījusies, un šodien mēs esam pulcējušies, lai atklātu ilgi gaidīto Latvijas Okupācijas muzeja kompleksu – agrākās latviešu sarkano strēlnieku muzeja ēkas pārbūvi un trimdas latviešu arhitekta Gunāra Birkerta “Nākotnes nama” jaunbūvi.

Tās kopā tagad veido vienu veselumu, kur ietverts gan mantojums, gan pēctecīgums, gan šodienas skats uz nākotni.

IV

Muzejs un līdz ar to stāsts par okupācijas vēsturi Latvijā, ieskaitot četrus nacistu okupācijas gadus un 46 gadus ilgušo padomju okupāciju, turpmāk atradīsies modernās ēkās pašā Vecrīgas sirdī.

Šī vieta ir viegli atrodamā, viegli pieejama, un tai nav iespējams pāriet garām. Ar savu esību tā uzturēs spēkā jautājumus par okupācijas laiku Latvijā, izglītīs sabiedrību, atspēkos mītus un apmelojumus, nostiprinās latviešu nācijas vēsturisko atmiņu.

V

Īpaši akcentējot šo laikposmu Latvijas vēsturē, mēs turpinām atjaunot vēsturisko taisnīgumu.

Latvijas Okupācijas muzejs kalpo Satversmē ieliktajai mūsu tautas apņēmībai – pieminēt svešo varu upurus, nosodīt komunistisko un nacistisko totalitāro režīmu noziegumus un godināt savus brīvības cīnītājus.

Pilnveidots un spēcīnāts Latvijas Okupācijas muzejs ir valstiska līmeņa apliecinājums tam, ka Latvijas 20. gadsimta vēsture mums patiesi ir svarīga. Svarīga tādēļ, lai mēs izprastu Latviju 21. gadsimtā. Tādējādi mēs atdodam daļu parāda tām paaudzēm, kas *uz saviem pleciem* iznesa okupāciju laika traģismu un smagumu, spējot saglabāt dzīvu Latvijas ideju un latviešu nācijas valstsgribu.

VI

Latvijas Okupācijas muzejs laika gaitā ir kļuvis par neaizstājamu un aktīvu Latvijas vēstures stāstu vācēju, glabātāju un stāstītāju. Muzeja nozīme vēstures skaidrošanas darbā tikai pieaugs, jo trīs desmitgades pēc padomju režīma sabrukuma mēs no jauna saskaramies ar mērķtiecīgu vēstures viltošanu, okupācijas laika romantizēšanu un nepatiesību izplatīšanu. Jaunā muzeja mājvieta palīdzēs pildīt šo ļoti svarīgo nacionālo uzdevumu.

VII

Godātie klātesošie!

Latvijas Okupācijas muzeja biedrība, muzeja darbinieki un tā vadītāji dažādos laikposmos ir pelnījuši pateicības un atzinības vārdus. Ne tikai tāpēc, ka viņi nodrošinājuši muzeja ikdienas darbību, bet jo sevišķi par to neatlaidību, ar kādu cauri šķēršļiem un grūtībām tika virzīts muzeja ēku atjaunošanas projekts.

Savā ziņā Latvijas Okupācijas muzeja kompleksu simboliski var uzskatīt par reiz vēstures nežēlīgi šķirto tautas daļu trimdā un Latvijā kopīgi iecerētu un beidzot īstenotu projektu.

Lai tas kalpo atcerei un stiprai tautas vēsturiskajai atmiņai šodien un nākotnē!

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-latvijas-okupācijas-muzeja-kompleksa-atklasana>